

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA, RELACIONS AMB LES CORTS I MEMÒRIA DEMOCRÀTICA

16833 *Reial decret 1154/2020, de 22 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina.*

La Directiva 90/394/CEE del Consell, de 28 de juny de 1990, relativa a la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents carcinògens durant la feina, es va incorporar al dret espanyol mitjançant el Reial decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina.

El Reial decret esmentat estableix les disposicions mínimes aplicables a les activitats en què les persones treballadores estiguin o puguin estar exposades a agents cancerígens o mutàgens com a conseqüència de la seva feina i té com a objecte la protecció de les persones treballadores contra els riscos per a la seva salut i la seva seguretat derivats o que es puguin derivar de l'exposició a agents cancerígens o mutàgens durant la feina, així com la prevenció d'aquests riscos.

La Directiva 90/394/CEE del Consell, de 28 de juny de 1990, es va modificar posteriorment en diverses ocasions, la qual cosa va portar a la seva codificació, i es va aprovar la Directiva 2004/37/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, relativa a la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents carcinògens o mutàgens durant la feina (versió codificada).

Actualment, la Directiva 2004/37/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, s'ha modificat mitjançant la Directiva (UE) 2017/2398 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2017, per la qual es modifica la Directiva 2004/37/CE, relativa a la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents carcinògens o mutàgens durant la feina. Se'n modifiquen, en concret, l'annex I, que conté la llista de substàncies, mesclades i procediments, i l'annex III, referit als valors límit d'exposició professional per a determinats agents cancerígens.

A conseqüència d'això és necessari modificar el Reial decret 665/1997, de 12 de maig, per complir la transposició al dret espanyol del contingut de la Directiva (UE) 2017/2398 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2017, i actualitzar-ne l'annex I, per afegir-hi els treballs que comportin una exposició a la pols respirable de sílice cristal·lina generada en un procés de treball, i l'annex III, per incorporar-hi els nous agents de la Directiva i els seus valors límit d'exposició professional corresponents.

Amb la modificació del Reial decret augmenta el nivell de protecció de la salut i la seguretat de les persones treballadores a la feina, atès que la implantació de valors límit per a determinats agents cancerígens o mutàgens contribueix a reduir de manera significativa els riscos derivats d'aquestes exposicions.

Amb l'objectiu de garantir la millor protecció de la salut i la seguretat a la feina en relació amb l'exposició a la pols respirable de la sílice cristal·lina, i tenint en compte les possibilitats tècniques, l'Institut Nacional de Silicosis ha de procedir a elaborar una guia per a la prevenció del risc per exposició a la sílice cristal·lina respirable en l'àmbit laboral, en col·laboració amb l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, que hi ha de prestar el seu suport tècnic. Aquesta guia es pot adoptar com a referència en el procés d'avaluació de riscos laborals, de conformitat amb el que preveu l'article 5.3.b) del Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció.

Aquest Reial decret compleix els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència que conté l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1

d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. El Reial decret respon a la necessitat de transposició d'una directiva europea. És eficaç i proporcional, ja que regula els aspectes imprescindibles perquè es pugui complir el que preveu aquesta. Pel que fa al principi de seguretat jurídica, la norma estableix de manera clara els límits que s'hi han d'aplicar. A més, compleix el principi de transparència, ja que en la seva elaboració hi ha hagut una àmplia participació dels sectors implicats, identifica clarament el seu propòsit i la memòria ofereix una explicació completa del seu contingut. Finalment, la norma és coherent amb el principi d'eficiència, atès que la seva aplicació no imposa càrregues administratives.

Amb aquest Reial decret s'avança en el compliment de la meta 8.8 de l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, és a dir, en la millora de la protecció dels drets laborals i la promoció d'un entorn de treball segur i sense riscos per a totes les persones treballadores.

El Reial decret consta d'un article, una disposició derogatòria i tres disposicions finals. En l'article únic es procedeix a modificar els articles 6 i 9, els annexos I i III, així com a modificar el títol de la disposició addicional única i a incloure una nova disposició addicional en el Reial decret 665/1997, de 12 de maig.

La modificació de l'article 6 té com a objecte especificar que, per garantir la salut i la seguretat de les persones treballadores, el temps necessari per a la neteja personal s'ha de dedicar a les finalitats previstes.

En la modificació de l'article 9 es procedeix a incloure-hi una referència genèrica, que substitueixi l'actual, sobre la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

La disposició addicional única passa a denominar-se disposició addicional primera, ja que s'introdueix una disposició addicional segona.

La introducció de la disposició addicional segona és necessària, atès que la normativa laboral vigent inclou nombroses referències a normativa específica sobre agents cancerígens o mutàgens derogada actualment.

Novament, la disposició final primera requereix l'addició d'un paràgraf en què s'especifica que, en cada actualització de la guia tècnica, l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha de proposar criteris tècnics que facilitin l'aplicació pràctica de les disposicions de seguretat i salut en el treball derivades de la inclusió de nous valors límit vinculants que es puguin establir en els annexos del Reial decret.

En l'annex I s'afegeixen a la llista de substàncies, mesclades i procediments els treballs que comportin una exposició a la pols respirable de sílice cristal·lina generada en un procés de treball.

En el nou annex III s'inclouen amb el seu valor límit corresponent els agents següents:

Pols de fustes dures; compostos de crom VI que són cancerígens (en el sentit del mateix Reial decret); fibres ceràmiques refractàries que són cancerígenes (en el sentit del mateix Reial decret); pols respirable de sílice cristal·lina; benzè; clorur de vinil monòmer; òxid d'etilè; 1,2-epoxipropà; acrilàmida; 2-nitropropà; o-toluidina; 1,3-butadiè; hidrazina i, finalment, bromoetilè.

En el mateix annex es manté per al benzè el valor límit d'exposició professional que ja hi havia en el Reial decret 665/1997, de 12 de maig. Respecte als altres dos agents, el clorur de vinil monòmer i la pols de fustes dures, que ja tenien en el mateix Reial decret els seus valors límit corresponents, se n'estableixen nous valors d'acord amb la Directiva que ara es transposa, inclòs un període transitori en el cas de la pols de fustes dures.

En l'annex III s'inclou, també, el període transitori establert per la Directiva per als compostos de crom VI que són cancerígens.

Per a la resta dels agents regulats ara, s'hi estableixen els valors límit d'exposició professional de la Directiva, excepte per a la pols respirable de sílice cristal·lina, l'acrilàmida i el bromoetilè, per als quals s'hi inclouen, d'acord amb el criteri tècnic de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, els valors límit ambientals publicats per aquest Institut en el «Document sobre límits d'exposició professional per a agents

químics a Espanya», i s'hi estableix en el cas de la pols respirable de sílice cristal·lina, com a mesura transitòria, un valor límit de 0,1 mg/m³ fins al 31 de desembre de 2021.

És important indicar aquí que, quan en determinats llocs de treball no involucrats directament amb les activitats que esmenta l'article 1 del Reial decret 665/1997, de 12 de maig, però que, per altres circumstàncies, no sigui clara una possible exposició a agents cancerígens o mutàgens, seria necessari confirmar-ne la presència. En aquests llocs de treball, quan l'agent cancerigen o mutagen es trobi de manera habitual a l'aire exterior (urbà o rural) en concentracions molt baixes, la presència al lloc de treball es podria entendre per concentracions ambientals significativament superiors a les que són normals a l'aire exterior.

La disposició derogatòria única deroga totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

La disposició final primera es refereix a l'atribució constitucional de competències en matèria laboral. A la disposició final segona s'indica que mitjançant aquest Reial decret es porta a terme la transposició de la Directiva (UE) 2017/2398 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2017, per la qual es modifica la Directiva 2004/37/CE relativa a la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents carcinògens o mutàgens durant la feina. La disposició final tercera inclou com a entrada en vigor l'endemà de la publicació del Reial decret en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Aquest Reial decret es dicta de conformitat amb l'article 6 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, s'ha sotmès als tràmits de consulta pública prèvia i informació i audiència pública i en la seva elaboració s'han consultat les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, així com les comunitats autònomes, i s'ha oït la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Treball i Economia Social i del ministre de Sanitat, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 22 de desembre de 2020,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reial decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina.*

El Reial decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina, queda modificat de la manera següent:

U. L'apartat 2 de l'article 6 queda redactat de la manera següent:

«2. Els treballadors identificats en l'avaluació de riscos com a exposats han de disposar, dins de la jornada laboral, del temps necessari per a la seva neteja personal, amb un màxim de 10 minuts abans del dinar i 10 minuts més abans d'abandonar la feina. Aquest temps en cap cas no es pot acumular ni utilitzar per a fins diferents dels que preveu aquest apartat».

Dos. L'apartat 4 de l'article 9 queda redactat de la manera següent:

«4. El tractament de dades personals només es pot fer en els termes que preveu la normativa de protecció de dades de caràcter personal».

Tres. Es modifica el títol de la disposició addicional única, que passa a tenir la redacció següent:

«Disposició addicional primera. *Tramesa de documentació i informació a les autoritats sanitàries*».

Quatre. S'hi introdueix una disposició addicional segona, amb la redacció següent:

«Disposició addicional segona. *Referència a agents cancerígens o mutàgens en les normes laborals vigents.*

Qualsevol referència feta a agents cancerígens o mutàgens en les normes laborals vigents s'ha d'entendre feta als inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret».

Cinc. S'afegeix un nou paràgraf en la disposició final primera, amb la redacció següent:

«Cada actualització de la guia tècnica, en particular, ha de prestar una atenció especial als canvis introduïts en els annexos del Reial decret i ha de proposar criteris tècnics que facilitin l'aplicació pràctica de les disposicions de seguretat i salut en el treball derivades de la inclusió de nous valors límit vinculants».

Sis. En l'annex I s'afegeix un nou apartat 6, amb el contingut següent:

«6. Treballs que comportin una exposició a la pols respirable de sílice cristal·lina generada en un procés de treball».

Set. El quadre que figura en l'annex III, valors límit d'exposició professional, se substitueix pel següent:

«ANNEX III

Valors límit d'exposició professional

Nom de l'agent	Núm. CE (1)	Núm. CAS (2)	Valors límit (3)			Observacions	Mesures transitòries
			mg/m ³ (4)	ppm (5)	f/ml (6)		
Pols de fustes dures.	–	–	2 (7)	–	–	–	Valor límit: 3 mg/m ³ fins al 17 de gener de 2023.
Compostos de crom VI que són cancerígens en el sentit de l'article 2.1 d'aquest Reial decret (expressats en crom).	–	–	0,005	–	–	–	Valor límit: 0,010 mg/m ³ fins al 17 de gener de 2025. Valor límit: 0,025 mg/m ³ per a processos de soldadura o de tall per raig de plasma o altres de similars que generin fum, fins al 17 de gener de 2025.
Fibres ceràmiques refractàries que són cancerígenes en el sentit de l'article 2.1 d'aquest Reial decret.	–	–	–	–	0,3	–	
Pols respirable de sílice cristal·lina.	–	–	0,05 (8)	–	–	–	Valor límit: 0,1 mg/m ³ fins al 31 de desembre de 2021.
Benzè.	200–753–7	71–43–2	3,25	1	–	Pell (9)	
Clorur de vinil monòmer.	200–831–0	75–01–4	2,6	1	–	–	
Òxid d'etilè.	200–849–9	75–21–8	1,8	1	–	Pell (9)	
1,2-epoxipropà.	200–879–2	75–56–9	2,4	1	–	–	
Acrilamida.	201–173–7	79–06–1	0,03	–	–	Pell (9)	
2-nitropropà.	201–209–1	79–46–9	18	5	–	–	
o-toluídina.	202–429–0	95–53–4	0,5	0,1	–	Pell (9)	
1,3-butadiè.	203–450–8	106–99–0	2,2	1	–	–	

Nom de l'agent	Núm. CE ⁽¹⁾	Núm. CAS ⁽²⁾	Valors límit ⁽³⁾			Observacions	Mesures transitòries
			mg/m ³ ⁽⁴⁾	ppm ⁽⁵⁾	f/ml ⁽⁶⁾		
Hidrazina.	206-114-9	302-01-2	0,013	0,01	-	Pell ⁽⁹⁾	
Bromoetilè.	209-800-6	593-60-2	2,2	0,5	-	-	

⁽¹⁾ El número CE, és a dir, EINECS, ELINCS o d'«expolímer (NLP)», és el número oficial de la substància a la Unió Europea, tal com es defineix a la secció 1.1.1.2 de l'annex VI, part 1, del Reglament (CE) núm. 1272/2008.

⁽²⁾ Núm. CAS: número de registre del Chemical Abstracts Service.

⁽³⁾ Mesurats o calculats en relació amb un període de referència de vuit hores.

⁽⁴⁾ mg/m³ = mil·ligrams per metre cúbic d'aire a 20 °C i 101,3 kPa (760 mm de pressió de mercuri).

⁽⁵⁾ ppm = parts per milió en volum d'aire (ml/m³).

⁽⁶⁾ f/ml = fibres per mil·lilitre.

⁽⁷⁾ Fracció inhalable: si la pols de fustes dures es mescla amb pols d'altres fustes, el valor límit s'ha d'aplicar a tota la pols de fusta present a la mescla.

⁽⁸⁾ Fracció respirable.

⁽⁹⁾ Possible contribució important a la càrrega corporal total per exposició dèrmica.»

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.7a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació laboral, sense perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes.

Disposició final segona. *Incorporació de dret de la Unió Europea.*

Mitjançant aquest Reial decret s'incorpora al dret espanyol la Directiva (UE) 2017/2398 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2017, per la qual es modifica la Directiva 2004/37/CE, relativa a la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents carcinògens o mutàgens durant la feina.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 22 de desembre de 2020.

FELIPE R.

La vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència,
Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica,
CARMEN CALVO POYATO